

กรมประชาสัมพันธ์
PRD
THE GOVERNMENT PUBLIC RELATIONS DEPARTMENT

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดปัตตานี กรมประชาสัมพันธ์

ที่อยู่ 352 ม.6 ถ.ปากน้ำ ต.รูสะมิแล อ.เมืองปัตตานี จ.ปัตตานี 94000

Page : Facebook สวท.ปัตตานี NEWS โทร. 0-7346-0064

การสำเร็จโทษด้วยท่อนจันทน์

พลิกไปหาคำนำ เอนก นาวิกมูล เขียนเรื่องนี้ ตีพิมพ์ในนิตยสาร สตรีสาร เมื่อ พ.ศ.2529 ด้วยเหตุที่ฉบับนั้นเป็นสตรีสารภาคเด็ก อาจารย์นิลวรรณ ปิ่นทอง บก.ขอให้เขียนด้วยภาษาพูด เข้าใจง่าย และเรื่องยากๆที่เขียนแบบตั้งใจให้เด็กอ่านง่ายๆ คุณเอนก เรียบเรียงจากคำให้การขุนหลวงหาวัด ฉบับหลวงก็กลายเป็นหนังสือขายดี ได้รับการตีพิมพ์เป็นเล่มครั้งแรก สำนักพิมพ์สารคดี ครั้งที่สอง พิมพ์คำสำนักพิมพ์

หากคุณสงสัย ทำใจให้เป็นเด็ก แล้วลองอ่านกันดู ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อราวๆ 300 ปีมาแล้ว พระศรีศิลป์ ผู้เป็นพระภคินี (หลาน) พระนารายณ์คิดขบถ จะแย่งราชสมบัติถึงสองคราว คราวแรกพระศรีศิลป์เอาพระแสง (แปลว่าอาวุธ) จะแทงพระนารายณ์ พระนารายณ์ทรงจับฉวยป้องกันพระองค์เอาไว้ได้ แต่เห็นว่าเป็นโอรสของพระไชยาทิพย์ ผู้เป็นเชษฐาที่รัก (พี่ชาย) ก็ทรงงดโทษเสียทีหนึ่งก่อน คราวหลังพระศรีศิลป์ทำการร้ายอีก โดยวันหนึ่งถือพระแสงไปยืนแอบอยู่หลังบานประตูที่พระนารายณ์จะเสด็จเข้าไป บังเอิญมีพนักงานไปพบเห็นเข้าก่อน พระศรีศิลป์จึงถูกจับตัวได้ ครั้งนั้นพระนารายณ์ไม่ทรงงดโทษให้อีกแล้ว โปรดเกล้าฯให้นายเพชรฆาตนำตัวพระศรีศิลป์ไปประหารชีวิต เสียตามธรรมเนียม

วิธีประหารชีวิตเจ้านาย เพชรฆาตต้องเอาเชือกมัดพระองค์เสียก่อน แล้วจับลงใส่ขันสาคร คือขันขนาดใหญ่ที่ใส่น้ำอาบ แล้วเอาทั้งขันทั้งคนใส่ลงในถาดแล้วนำไปฝังเสียทั้งเป็น มีคนเฝ้าดูอยู่กว่าจะครบ 7 วันจึงไป ฝ่ายพระศรีศิลป์ เมื่อถูกฝังทั้งเป็นครบ 7 วันแล้ว มหาดเล็กผู้หนึ่งมีใจรักดีลอบไปขุดหลุมที่ฝังพระศรีศิลป์ดู ปรากฏว่าพระศรีศิลป์กลับยังไม่ตายก็เอาขึ้นมา ช่วยพาหลบไปซ่อนที่อื่น พระศรีศิลป์จึงทำการชงสุม ผู้คนคิดขบถอีกเป็นคราวที่ 3 คราว 3 พระศรีศิลป์รวมพลเข้าตีพระราชวังของพระนารายณ์เวลาพลบค่ำ พระนารายณ์เสด็จออกมาต่อสู้เป็นการสามารถจนกระทั่งรุ่งเช้า พระนารายณ์มีพระอานูภาพกล้าแข็งกว่า จึงจับตัวพระศรีศิลป์ได้เป็นคารบสาม ครั้งนั้น เสร็จการแล้ว จึงโปรดเกล้าฯให้เพชรฆาตประหารพระศรีศิลป์อย่างใหม่ คือให้เอาตัวมาทุบเสียด้วยท่อนจันทน์ คือไม้จันทน์ท่อนใหญ่ พอตายแล้วจึงเอาไปใส่ขันสาครและถาด ฝังไม่ต้องฟื้นอีก

การทุบเจ้านายด้วยท่อนจันทน์ ก็เริ่มมีแต่ครั้งสมเด็จพระนารายณ์นั้นเป็นต้นมา เด็กรุ่นก่อนๆ ถูกสอนด้วยเรื่องเล่าที่ฟังง่าย อ่านง่ายทำนองนี้ละครับ จึงจะเข้าใจวิถีชีวิตแบบไทยๆได้ถึงรากเหง้า อย่างน้อยก็รู้ว่าการประหารชีวิตเจ้านายสมัยโบราณแตกต่างจากการประหารชีวิตคนธรรมดาอย่างไร และแน่นอนเด็กๆถูกสอนให้ว่า การคิดขบถทรยศ ไม่ว่าจะต่อบ้านเมือง หรือต่อคนด้วยกัน ไม่ใช่เรื่องที่ควรคิดควรทำ การสอนเรื่องยากด้วยภาษาง่ายๆ เด็กๆรุ่นเก่า อย่างน้อยก็เท่ารุ่นผม จึงมักเป็นคนอ่านสอนง่าย คงแตกต่างจากเด็กๆสมัยใหม่กระมังครับ...ฟังภาษานักการเมือง ที่พูดกันแต่เรื่องยากๆซ้ำซากมากๆ จึงมักเป็นเด็กสับสนซับซ้อน เรียนในโรงเรียนไม่สนุก หลายคนจึงสนุกกับแบบเรียนบนท้องถนน

PRD
THE GOVERNMENT PUBLIC RELATIONS DEPARTMENT

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดปัตตานี กรมประชาสัมพันธ์

ที่อยู่ 352 ม.6 ถ.ปากน้ำ ต.รูสะมิแล อ.เมืองปัตตานี จ.ปัตตานี 94000

Page : Facebook สวท.ปัตตานี NEWS โทร. 0-7346-0064

ทั้งนี้ การประหารชีวิตแบ่งชนชั้นกันด้วย คือ ถ้าเป็นเจ้านายใช้ท่อนจันทน์ประหาร คือตีด้วยท่อนจันทน์ ถ้าเป็นคนธรรมดาใช้ดาบฟันคอ ตามกฎหมายโบราณที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวง อยุธยา ได้บัญญัติการลงโทษเจ้านายไว้ตอนหนึ่งว่า "ถ้าแลโทษหนักถึงสิ้นชีวิตไซ้ให้ส่งแก่ทลวงฟันหลัง แลนายเวงหลังเอาไปมล้างในโคกพญา นายเวงนั่งทับตักขุนดาบ ขุนใหญ่ไปนั่งดู หมิ่นทลวงฟัน กราบ 3 คาบ ตีด้วยท่อนจันทน์แล้วเอาลงขุม นายเวงทลวงฟันผู้ใดเอาผ้าทรงแลแหวนทอง โทษถึงตาย เมื่อตีนั้น เลือขลิบเบาะรอง"มาตรา 176 ของกฎหมายตราสามดวง บัญญัติการลงโทษเจ้าฟ้าและเจ้านายชั้นสูงไว้ ดังนี้จะเห็นว่าการตีด้วยท่อนจันทน์ได้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น

ทำไมจึงต้อง...ท่อนจันทน์ ? การที่คนไทยเราไม่นิยมใช้วิธีประหารชีวิตเจ้านายด้วยการตัดศีรษะ เนื่องจากไม่ต้องการให้เลือดตกถึงพื้นดินนั่นเอง ดังนั้น จึงหาทางประหารด้วยการทุบด้วยท่อนจันทน์ เพื่อจะได้ไม่ต้องมีเลือดตกลงแผ่นดินให้เป็นอุปาทว้แก่บ้านเมือง ลักษณะท่อนจันทน์ ไม่ค้อนขนาดใหญ่ที่มีปลายด้านหนึ่งใหญ่กว่าอีกด้านหนึ่ง รูปร่างคล้ายสากตำข้าว ทำจากไม้จันทน์หอม หลังจากพิธีประหารชีวิตเสร็จสิ้น จักใส่ไปในหลุมศพด้วย

ขั้นตอนการสำเร็จโทษด้วยท่อนจันทน์

- ต้องพ้นจากการร่างแล้วสวมถุงแดงตั้งแต่พระเศียรลงไปตลอดปลายพระบาท เอาเชือกรัดถุงให้แน่น เพื่อป้องกันมิให้ผู้ใดจับต้องพระวรกายและมีให้ผู้ใดเห็นพระศพ แม้แต่เพศธิดา
- หมิ่นทลวงฟันทำการไหว้ครุ และขอขมาต่อนักโทษ
- ทุบท่อนจันทน์บนพระนาภี (ท้อง) หรือ พระเศียร (หัว) คล้ายตำตำข้าว
- นำพระศพฝังในหลุมซึ่งจัดเตรียมไว้ที่ โคกพญา แล้วจัดเจ้าพนักงานเฝ้ารักษาหลุม 7 วัน เพื่อมั่นใจว่าสิ้นพระชนม์ หรือ ป้องกันการชิงพระศพ

รายพระนามผู้ทรงถูกสำเร็จโทษด้วยท่อนจันทน์

- สมเด็จพระเจ้าทองล้าน พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 4 แห่งกรุงศรีอยุธยา
- พระรัชฎาธิราช พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 12 แห่งกรุงศรีอยุธยา
- พระศรีเสาวภาคย์ พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 20 แห่งกรุงศรีอยุธยา
- สมเด็จพระเชษฐาธิราช พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 22 แห่งกรุงศรีอยุธยา
- สมเด็จพระอาทิตย์วงศ์ พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 23 แห่งกรุงศรีอยุธยา
- สมเด็จพระเจ้าฟ้าไชย พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 25 แห่งกรุงศรีอยุธยา

กรมประชาสัมพันธ์
PRD
THE GOVERNMENT PUBLIC RELATIONS DEPARTMENT

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดปัตตานี กรมประชาสัมพันธ์

ที่อยู่ 352 ม.6 ถ.ปากน้ำ ต.รูสะมิแล อ.เมืองปัตตานี จ.ปัตตานี 94000

Page : Facebook สวท.ปัตตานี NEWS โทร. 0-7346-0064

- สมเด็จพระศรีสุธรรมราชา พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 26 แห่งกรุงศรีอยุธยา
- เจ้าพระขวัญ พระราชโอรสในสมเด็จพระเพทราชาที่ประสูติแต่กรมหลวงโยธาเทพ
- เจ้าฟ้าอภัยและเจ้าฟ้าปรเมศร์ พระราชโอรสในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ
- พระองค์เจ้าชื่นและพระองค์เจ้าเกิด พระราชบุตรในกรมพระราชวังบวรเสนาพิทักษ์
- กรมหมื่นจิตรสุนทร กรมหมื่นสุนทรเทพ และกรมหมื่นเสพภักดี (เจ้าสามกรม) พระราชโอรสในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ
- สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี (ในพระราชพงศาวดาร ฉบับพระราชหัตถเลขา ระบุว่าพระองค์ถูกตัดพระเศียร
- พระองค์เจ้าชายอรนิกา พระราชโอรสในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้าหลานเธอ เจ้าฟ้าสุพันธ์ กรมขุนกษัตราธิราช พระราชโอรสในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี (รัชสมัยรัชกาลที่ 2)
- เจ้าจอมมารดาสำลี พระราชธิดาในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี และเป็นพระมเหสีในสมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาเสนานุรักษ์ วังหน้าในรัชกาลที่ 2
- พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ากระษัตริ์ พระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
- พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไกรสร กรมหลวงรักษัรณเรศ (หม่อมไกรสร) พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (เป็นพระราชวงศ์องค์สุดท้ายที่ถูกสำเร็จโทษด้วยวิธีนี้)

ผู้จัดทำ/เรียบเรียง : นางสาวณัฐนันท์ คงทน / นสม.ชก

หน่วยงาน : ฝ่ายข่าวและรายการ สวท.ปัตตานี

แหล่งที่มา : ซีเคอินถิ่นสยาม <https://shorturl.asia/WzN2K> / ไทยรัฐ <https://shorturl.asia/ULVg3>